

Associacions col·laboradores

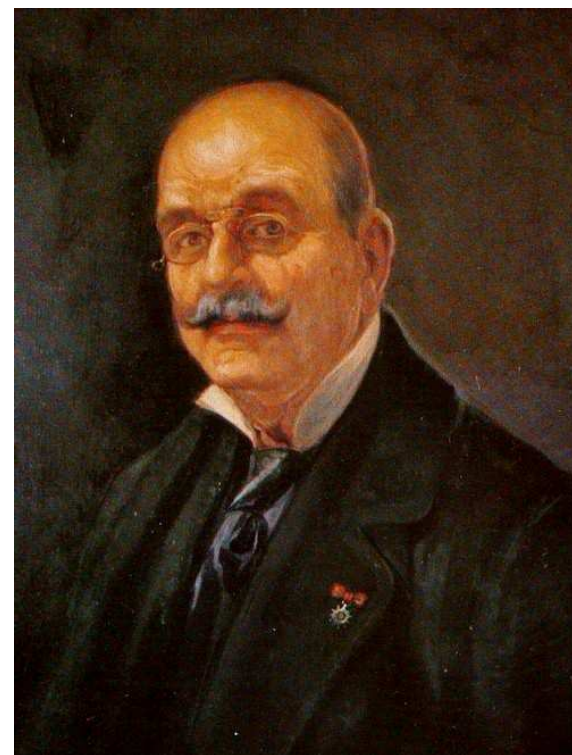
Bust dedicat Josep Aguirre Matiol, obra de l'escultor Ramon Mateu Montesinos, erigit en 1946 per la Junta d'Obres del Port. En l'actualitat esta junt a l'Estacio maritima, a on arriben els barcos de passagers a Valencia.

Placa-relleu, dedicada a Josep Aguirre Matiol, obra de Josep Arnal García. Situda en el Mercat del Grau, canto C/ José Aguirre - C/ Sant Crist del Grau

Tots els dies 9

10 de giner de 2015
(Mercat del Grau, Valencia ciutat)

Josep Aguirre i Matiol

(Valencia ciutat, 1842-1920)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

JOSEP AGUIRRE I MATIOL

(Valencia, 15 d'agost de 1842 - 30 de setembre de 1920)

Josep Aguirre Matiol fon fill de Vicente Viet de Aguirre i Bohigues (vasc -natural de Casas de Gaviria-, patro de barco i posteriorment consignatari) i de la seua segon dona, la castellonenca Maria de l'Assuncio Matiol i Amiguet. Inicià les primeres lletres en l'escola del mestre Lorenzo Morer, a on va coneixer a Teodor Llorente i a Vicent Wenceslao Querol, dels quals seria amic tota sa vida. De jove viajà a Marsella, a on estudià idiomes i tècniques comercials. Al morir son pare en 1859, quan ell contava en desset anys, hague de tornar a Valencia per a fer-se carrec del negoci familiar.

En 1863, al caure malalt son tio, Pasqual Matiol, es traslladà a Trinidad (Cuba) per a fer-se carrec dels seus negocis. En faltar aquell heretà 20.000 reals i una important biblioteca, en obres de l'Il·lustració i el Romanticisme. Liquidà els negocis familiars de Cuba i s'instal·là en el Grau de Valencia. Es casà en 1867 en Rosa Verdaguier, en qui va tindre sis fills. Com a consignatari de barcos es va associar en el banquer Francesc Sagristà Coll, gran amic de la família.

En 1870, a proposta dels germans Fournier, inicia l'exportació de taronges a França a través del port de Marsella. Comprà una primera partida de taronges en Alzira, va encomanar caixes especials de fusta i en un barco de la Companyia Hispano Francesa de Vapors va dur una primera carrega. Els vapors permetien un viatge ràpid i la fruita arribà en bones condicions, i es va vendre tan be que ràpidament es repetiren els enviaments.

Aguirre Matiol i els germans Fournier idearen embolicar cada taronja en paper de seda per a distingir-les i protegir-les. Esta tècnica encara s'utilisa hui en dia en les marques de més prestigi.

Mes tart obriren mercat en Anglaterra i Holanda i l'ampliaren en uns altres productes com mandarines, cebes, tomaques i melons. Enviudà als quaranta anys i, en 1885, es tornà a casar, en Maria Sirera Fenollós, en qui va tindre cinc fills.

En l'al·lert cultural destaca com a escriptor i poeta. Fon un dels fundadors de Lo Rat Penat i també del periòdic *Las Provincias*.

Tenia una caseta per a estiuar en Betera, coneguda com "La caseta blanca", la qual es convertí en un centre l·literari en el que Aguirre compartia moments d'amistat, bon humor i creació l·literaria en el seus amics, Vicent Wenceslao Querol, Teodor Llorente, Feliu Pizcueta, Miquel Velasco Santos, Vicente Greus o el mege i pintor Josep Brel.

Entre les personalitats que passaren per estes tertulies cap destacar a Ciril Amorós, Santiago Rusiñol, López Chávarri, Enric Gaspar, Benavente, García

Sanchiz, Navarro Reverter, Granados, Polo de Bernabé o Tomás Trénor Palavicino, que improvisaven versos i dibuixos. Els dissabtes les tartanes arplegaven als convidats i, a partir de les Torres de Serrans, estava prohibit parlar en prosa.

A Querol, ferit de mort en París quan visitava l'Exposició Universal, el mege li recomanà repos i Aguirre li oferí instal·lar-se en la Caseta Blanca. Allí va faltar el 24 d'octubre de 1889.

Part de l'obra l·literaria d'Aguirre Matiol fon arplegada en el volum de poemes *Ecós de la caseta blanca* (Agrupació Pro Poesia Valenciana, Valencia: Artes Gráficas J. Gamón, 1915), obra en la que destaquen els poemes "Intima" i "Lo teu anell"; també l'obra "Lumen de Coelo", poesia dedicada a l'arquebisbe de Valencia, Ciriaco Sancha Hervás, en motiu d'una pelegrinació obrera a Roma. (Valencia: Imp. de Nicasio Rius Monfort, 1894). El seu poema "Lo peixcador" guanyà la Flor Natural del Jocs Florals de Valencia en 1883. Esta obra, que fon traduïda a diversos idiomes, era un homenage als peixcadors del Grau i del Cabanyal. En prosa es autor de l'obra *De Sagunto a Cartago ó impresiones de un viaje á la corte de Túnez*, crònica del viatge d'una comissió oficial enviada pel govern espanyol de Isabel II a Tunícia transportant tres canons per al bey Sidi-Muhammad-al-Saduq, en juny de 1865. També son obra seua els "Gojos al Cristo del Grau", autèntic himne del Grau.

Políticament, col·laborà en els partits restauracionistes i participà en molts dels projectes de la burgesia valenciana del moment. Refugià en la seua Caseta Blanca al general carliste Dorregaray, ferit en les muntanyes de Porta-Coeli o, pocs anys després, amagar en sa casa del Grau al general Villacampa, capdill republicà, son algunes de les accions que justifiquen que Janini el qualificara com a "imparcial i en grandea de cor".

A part de la seua activitat econòmica Aguirre Matiol va tindre molta importància en la vida del Grau. Actuà com a home bo en molts conflictes obrers, ajudant, en molts casos, a resoldre'ls. Durant molt anys les tarifes de preus vigents en el port es basaven en les que ell elaborà com a delegat dels obrers en col·laboració en dos delegats de la patronal.

Fon nomenat consell de Turquia i conseller del Banc d'Espanya.

Quan el Grau va ser absorbit per Valencia va ser nomenat president de la "Junta administrativa del ex-municipio de Villanueva del Grao", que era la responsable de solucionar totes les qüestions pendents després de la desaparició del Grau com a municipi independent.

Faltà en sa casa del carrer Chapa nº 15, carrer hui en dia desaparegut, el 30 de setembre de 1920.

Te dedicat un carrer tant en Betera com en Valencia i, també en el Cap i Casal, un relleu commemoratiu i un monument.